

ITTRA ENCIKLIKA

F'egħluq is-750 sena tal-mawra tal-Patrijarka San Franġisk fil-Palestina r-Rev.mu P. General tal-Patrijiet Franġiskani, P. Kostantinu Koser, kiteb u ppubblika Ittra Enċiklika li tittratta fuq dan il-vjaġġ ta' San Franġisk u fuq ix-xogħol li l-Patrijiet Franġiskani għamlu u għadhom qed jagħmlu f'din l-art qaddisa tal-Palestina. Din hija l-Ittra Enċiklika:

P. KOSTANTINU KOSER

**IBEN IL-PROVINĊJA TAT-TNISSIL
BLA TEBĠĦA TA' MARIJA
FIL-BRAŽIL
MINISTRU ĠENERALI
TA' L-ORDNI KOLLU
TAL-PATRIJET MINURI**

U SERV UMLI TIEGĦU FIL-MULEJ

Lill-Wisq Reverendi Patrijiet Delegati Ġenerali, Ministri Provinċjali, Kustodji, Religjużi, Sorijiet, Terzjarji, u lil kull min qiegħed taħt is-setgħa tagħna: Paċi, u l-milja ta' kull fa-
rag fl-Ispirtu s-Santu!

Maħbubin Uliedi,

Fis-26 ta' Marzu ta' din is-sena, fl-5 p.m. kelli l-pjaċir li nippresjedi f'ċerimonja mhux tas-soltu fil-belt ta' Akri fl-Art Imqaddsa. Il-belt stednitni biex inpoġġi tarka li ġġib l-isem tat-triq "San Franġisk ta' Assisi", u li tfakkar is-750 anniversarju tal-mawra tiegħu fil-qasam tal-Kruċjati. Kont ninsab, flimkien mad-Definitorju Ġenerali, fl-Art Imqaddsa għall-konsagrazzjoni tal-Bażilika ġdida ta' Nazaret. Din il-Bażilika, wara hafna sekli ta' xewqat qaddisa, setgħet tinbena bil-hidma tal-Kustodja ta' l-Art Imqaddsa.

Dawn iż-żewġ okkażjonijiet jagħtuni ċ-ċans li nkellimkom fuq suġġett tassew ta' siwi: "Ir-rabta ta' l-Art Imqaddsa ma' l-Ordni tagħna fi żmien-na". Mhux darba u tnejn il-Ministri Ġenerali tagħna tkellmu fuq dan is-

suġġett, sinjal ċar li l-Ordni tagħna dejjem wera interess shih fl-Art Imqaddsa, u f'dak kollu li din il-Kustodja tipprezenta għall-Ordni kollu. Bir-ragun l-Art Imqaddsa ġiet imsejha "Il-Gawhra tal-Missjonijiet".

Ir-Revmu. P. Kostantinu Koser

1. — Is-750 Anniversarju tal-Mawra ta' San Franġisk fl-Art Imqaddsa

Sa mill-bidunett irridu ngħidulkom li kienet haġa f'waqtha li ahna nfak-kru s-750 anniversarju tal-mawra ta' Missierna San Franġisk fil-Lvant Nof-sani.

It-tifkira ta' din il-ġrajja tgħinna biex quddiemkom inpoġġu ċerti kwistjonijiet li għadhom ta' siwi f'ħajjiti-na u fil-hidma tagħna sal-ġurnata tal-lum.

Ftit żmien ilu, fis-sena 1919, is-700 anniversarju ta' din il-ġrajja ġie mfakkar kif jixraq fl-Ordni. Fl-4 ta' Ottubru 1918, il-Qdusija Tiegħu l-Papa Benedittu XV kien baġhat Ittra Apostolika, "Inclutus Fratrum Minorum", lid-dinja kollha u għażel il-LEGAT speċjali tiegħu għal din it-tifkira fl-Art Imqaddsa: l-Eminenza Tiegħu l-Kardinal Filippo Giustini, Protettur ta' l-Ordni. F'dik l-okkażjoni, il-Kardinal poġġa l-ewwel ġebbla taż-żewġ Bażiliki, dik tal-Getsemani u l-oħra tat-Tabor.

Il-vjaġġ tas-Serafiku Missierna il-Lvant huwa ġrajja millaktar dokumentati ta' ħajtu, għalkemm, fl-ewwel ħajjiet tiegħu l-kittieba aktar urew din il-mawra bhala haġa tal-għageb, mill-flew il-ġrajja fiha nnifisha u l-konsegwenzi ta' wara.

Kif iġhidilna Tommasu minn Celano, vjaġġ fil-Lvant Nofsani u l-qagħda hemm qalb il-Misimin kienet wahda mix-xewqat l-aktar għażiża ta' San Franġisk, sa mill-bidu tal-jiem li fihom iffonda l-Ordni. B'danakollu minħabba xi tfixkil u aktar minħabba l-bżonnijiet ta' l-Ordni, din ix-xewqa ma setgħetx titwettaq qabel is-sajf ta' 1219 meta sa fl-aħhar irnexxielu jasal fil-Lvant. X'aktarx li niżel hdejn il-belt ta' Akri u minn hemm telaq lejn il-kamp tal-Kroċjati fl-Egittu, hdejn Damjetta. U hemm ġrat haġa li tolqtok meta ltaqa' mas-Sultan li laqgħu b'għoġba u qima. Wiehed irid jahseb, li qabel reġa' lura fl-Italja (fejn fis-sajf ta' 1220 il-ħtigijiet ta' l-Ordni kienu jitolbu l-preżenza tiegħu), huwa żar għallinqas xi postijiet ta' l-Art

Imqaddsa. Kienet id-devozzjoni lejn dawn is-Santwarji li ġaġhlitu jitlaq mill-Italja, u jibgħat ukoll qablu xi reliġjużi tiegħu. Fosthom jixraq li nsemmu lill-Beatu Egidju minn Assisi.

Imma rridu nġhidu li barra minn dawn ir-raġunijiet ta' tjebea, kienet l-imħabba tiegħu għall-erwieħ u l-ħeġġa għas-salvazzjoni tagħhom li ġaġhlet lil San Franġisk iżur il-Lvant Nofsani. Din kienet ir-raġuni li għażlet il-moviment Franġiskan minn istituti reliġjużi oħra li kienu jeżistu f'dak iż-żmien. Il-karatteristika speċjali tiegħu kienet dik ta' heġġa apostolika. Il-qawwa tas-sentiment reliġjuż ta' San Franġisk u l-imħabba tiegħu lejn Kristu kienu miġbura wkoll fix-xewqa tiegħu li jxerred demmu għal Kristu. Dan ma ġarax, għax kif iġhidilna San Bonaventura, il-Provvidenza ta' Alla kellha hsebijiet oħra fuqu, u riedet tagħtih xort'oħra ta' martirju.

Forsi kienet din il-ġibda mistika li ġaġhlitu jagħzel lill-popli tal-Lvant Nofsani fost tant popli oħra li ma jemmuwx bhala l-qasam fejn seta' bla hafna tbatija jieħu l-martirju — skond ii-hsieb imxerred ta' żmien il-Kruċjati u kif ġrajjiet li ġraw wara jgħaġhluna nifhmu. Din il-missjoni ta' paċi ta' San Franġisk fost dawki li ma kinux jemmu, u li l-Punent ried iwettaq bi gwerra, holqot rivoluzzjoni — konna biex kważi nsejthulha sfida — fl-istess Knisja. Kienet għamla ta' tama qawwija fil-qawwa supernaturali ta' rebħ li hija mnissla fid-dinja Nisranija, fil-ħajja Nisranija u fix-xhieda Nisranija, aktar milli f'xort'oħra ta' qawwa militari.

Il-frott ta' din il-hidma apostolika u tar-raġunijiet li ġaġhlu lil San Franġisk imur iżur il-Lvant Nofsani, deher f'forma ta' wirt tassew prezjuż

u ghaqli li huwa halla lill-Ordni tiegħu: il-qagħda qadima ta' l-Ordni fl-Art Imqaddsa. Sa mill-bidunett hija libset karattru doppju, ta' xhieda tal-Vangelu u ta' dmirijiet spiritwali.

Ukoll qabel ma ghamel il-vjaġġ tiegħu fil-Lvant, San Frangisk tnebbah li jxettel Provincja f'dawk il-postijiet, billi bagħat lil Fra Elija bhala Ministru. U sa mill-bidu din il-Provincja kellha don speċjali dak li tiġi meqjusa bhala Provincja Missjunarja, imqiegħda f'post imghamar minn ftit Insara u Kattolici (il-kolonji Kruċjati), li kellu għaqda diretta mad-dinja tal-Mislem u ma' l-ahwa mifruda tal-knejjes differenti tal-Lvant. Il-Missjoni kellha żżomm dan il-karattru matul is-seklu tlettat sa dak iż-żmien u l-hakma tal-Gharab ċekknet il-hakma Frangiskana ta' l-Art Imqaddsa u halliet grupp ċkejken f'Cipru.

Bejn is-snin 1230 u 1243, il-Frangiskani kienu akkwistaw hafna mis-Santwarji Mqaddsa. B'hekk ždied għan ġdid ma' dawk li diġa kienu jeżistu — għan li ma temmx dak li kien

hemm — fl-ewwel seklu tal-hidma Frangiskana fil-Lvant, jiġifieri li jhar-su s-Santwarji tal-Fidwa tagħna. Il-Frangiskani issa riedu jgħinu lill-pellegrini biex jaslu jżuru s-Santwarji u fl-istess hin ihaddmu b'funzjonijiet qaddisa dawn il-postijiet li għandhom dawn it-tifkiriet. Mela max-xogħol missjunarju u appostoliku, li huwa l-għan ta' l-Ordni, jingħaqdet il-qima tas-Santwarji u l-għajnuna tal-pellegrini. Bil-mod il-mod, mal-mogħdija taż-żmien, inhloq karattru ġdid sakemm ta' hajja lil din il-hidma ta' l-Ordni. Ġiet imsejha "Il-Kustodja ta' l-Art Imqaddsa".

Mihieq fehma tagħna li niktbu fit-tul fuq l-istorja ta' din il-Provincja: il-hidma tagħha, ix-xogħol u s-sagrificċji li ġarrbet matul is-sekli, Imma ma jkunx żmien mitluf li nitkellmu minn dak li sar f'Nazaret. Il-konsagrizzjoni tal-Bażilika l-ġdida ġgagħalna nithadtu fuq din il-ġrajja ta' żminijietna.

(*Jissokta*)

Lill-Kollaboraturi, liz-Zelatrici,
Lill-Hbieb ta' LEHEN L-ART IMQADDSA
Tkun din is-Sena l-Ġdida mimlija
b'kull Ġid u Riżq